

Mukanda wa Daniele — Nambala Makumi Sambwadi na Ivali na Ivali na Ivali

1888년의 반역을 드러냄: 라오디게아 재림주의 제2세대로부터의 교훈

Jeff Pippenger

2024-02-12

Mbutukwa gwa kabiri bwa Uadventista bwa Laodikia bwashitse mu 1888, kandi ubwo butukwa buserukirwa mu buryo bw'ikimenyetso muri Ezekiyeli igice ca munani, nk'igisesema ca kabiri, giserukirwa n'“ivyumba vy'amashusho yiwe.”

Basi nakingasok ako at tumingin; at narito, bawat anyo ng mga gumagapang na nilalang, at kasuklam-suklam na mga hayop, at lahat ng mga diyus-diyusan ng sambahayan ng Israel, ay nakalarawan sa buong palibot ng pader. At nakatayo sa harap ng mga iyon ang pitumpung lalake sa matatanda ng sambahayan ng Israel, at sa gitna nila ay nakatayo si Jaazaniah na anak ni Safan, na taglay ng bawat isa ang kaniyang suuban sa kaniyang kamay; at isang makapal na alapaap ng kamangyan ang pumailanlang. Nang magkagayo'y sinabi niya sa akin, Anak ng tao, nakita mo ba ang ginagawa ng matatanda ng sambahayan ng Israel sa kadiliman, bawat isa sa mga silid ng kaniyang mga larawang inanyuan? sapagka't kanilang sinasabi, Hindi tayo nakikita ng Panginoon; pinabayaan ng Panginoon ang lupa. Ezekiel 8:10–12.

Bipinda bya bifwani byamela byamfihlo byabipa mu myoyo ya abo bamweshwa ng'abaakalamba, era baleeta obubi obwo bwennyini si mu bipinda by'endowooza zaabwe byokka, naye era ne mu bipinda eby'Awatukuvu wa Katonda.

Ntakarye omugaati gw'ogwo alina eriisho ribi, kandi otayegomba byokulya bye ebirungi eby'obuganzi; kubanga nk'oku atekereza omu mutima gwe, ni ko ali: “Rya kandi onywe,” nikwo akugambira; kwonka omutima gwe tiguri naiwe. Enfumu 23:6, 7.

ឧបាសកភាពអាក្រក់នៃបន្ទុកប្រភព គួរឲ្យមានការសង្ស័យចំពោះការបង្ហាញផ្ទៃក្នុង
និងលើកឡើងនូវតួនាទីរបស់បុរសចាស់ៗផងដែរ។
បន្ទុកប្រភពសម្បជាន់នៃការស្តាប់ឧត្តមទីតាំង ក្នុងអំឡុងពេល ជំពូក ៨
តំណាងឲ្យជំនាន់ទីពីរនៃអំណាចនៃទីសលាវដ៏ស្រស់
ហើយក្នុងចំណោមការស្តាប់ឧត្តមទីតាំងបួន
ការស្តាប់ឧត្តមទីតាំងចំណាយពេលច្រើនជាង ដើម្បីបំភ្លឺកត់ផ្សងនូវការបោះឆ្នោតមួយ
នោះបើការស្តាប់ឧត្តមទីតាំងបួនសុទ្ធជាការស្តាប់បង្ហាញថា កំពុងគួរឲ្យមានអនុវត្តផ្សេងៗ
បុរសទាំងឡាយដែលគេប្រើស្រ្តីជំនាញយោបល់របស់បុរសជាជនក៏ដោយ។

“Ukombozi bumetiwa muhuri juu ya wale ‘wanaougua na kulia kwa sababu ya machukizo yote yanayofanyika.’ Sasa malaika wa mauti anatoka, akiwasilishwa katika njozi ya Ezekieli kwa mfano wa wale watu wenye silaha za kuchinjia, ambao wamepewa amri hii: ‘Waueni kabisa wazee na vijana, mabikira, na watoto wadogo, na wanawake; lakini msimkaribie mtu yeyote aliye na alama; nanyi anzieni katika patakatifu Pangu.’ Nabii asema: ‘Nao wakaanza kwa wale wazee waliokuwa mbele ya nyumba.’ Ezekieli 9:1–6. Kazi ya maangamizo huanza miongoni

mwa wale ambao wamekiri kuwa walinzi wa kiroho wa watu. Walinzi wa uongo ndio wa kwanza kuanguka. Hakuna wa kuonea huruma wala wa kusaza. Wanaume, wanawake, mabikira, na watoto wadogo huangamia pamoja.” Pambano Kuu, 656.

Ukukuka okuranga okuhika kw’omugunda ogw’okabiri kukwatirwe kimwe n’obwebembezi bw’Abadiventi b’e Laodikea, nk’uko kwahikirizibwa omu rutaano rw’Olukiiko Orukuru rwa 1888 e Minneapolis. Kukishushanisibwa n’ekigambo “abakuru b’ennyumba ya Isiraeri” kandi n’ekindi “abashaija makumi musanju.” Abakuru makumi musanju nibo abaali bakwatagana n’omurimo gwa Musa, kandi ekibinja kya kabiri eky’abegesibwa ba Yesu kikaba kigizwe n’abashaija makumi musanju. “Makumi musanju” kirikugambaho obwebembezi, nk’oku kiri no kuri “abakuru.” Ekizigo ekyakabiri kireeta okwongyera amaani omu kweka amaisho aha obwebembezi, kandi omu kukikora nikiteeka amaisho aha kizigo nk’ekintu ekirikukwatagana n’okukuka kwa kibiina ky’obwebembezi.

Mukati ka bamumuna makumi mwanda nayibidi ba kale kwema “Jaazania mwana wa Shaphan.” Jina “Jaazaniah” lyavuluka “uwavwikwa na Leza,” kabiji iye wimilako bu bukokeshi bwavukile pa kimye kyonka kya Leza apo waambanga; mambo wamvwine Leza, ne anshi wakanyine kumvwa, mambo waambile mba Leza walekele bantu bande, kabiji mba Leza kechi wamwene byaiyanga mu bipinda bya musokelo ne. Jaazaniah waikela “mwana wa Shaphan,” ne jina “Shaphan” lyavuluka “kusokapo.” Mwesho wa kisemi kya bubiji wimilako bu buvuki bwa bukokeshi bwavukile pa kimye kyonka apo Leza waambanga, kabiji baesekelenga mba Leza kechi wamwene nangwa kusakamana pa byubilo byabo ne.

سنارفنک لال خ رد ی ای کی دیوئال مس ی تنودا یربهر ی اوگتفگ و اب هک تس ا مدرک تبث تی او ره اوخ
نایم رد هک ار ناربهر تاسلج تی او ره اوخ اب ادخ، ۱۸۸۸ ی مومع سنارفنک رد . دش هداد ناشن ۱۸۸۸ ی مومع
ی افاقا اتانامن رد ، اچن آ رد . داد ناشن ، دندرکی م رازگرب ، دمدی من شوگ ادخ دن تشادن پی م هک هاگن آ ، دوخ
رواب نی ا رب ناشی ا . دندرک ی یوگدب رن گاو و زنوج خی اشم و ، وارسپ ، تی او ره اوخ دض رب ، شیوخ
ناشی صوصخ ی ا هداگتولخ رد ار نان آ تسن او تی من ادخ اریز ، دنیوگ نخس من اداز آ دن او تی م هک دن دوب
رب انب و ، دن دوب ی عجم عامتج کی رد ناشی ا . داد ناشن هی بن آ اب ار اوگتفگ نی م ادخ اما ؛ دنیبب
دندز زاب رس ن آ ندی نش ز ا اما ، دندی نشی م ار رخ ا ناراب مای پ ، مامل

Ni iki cyari cyarabyaye ubuyobozi bwagaragaje ubugome bwo kwigomeka ku mugaragaro mu 1888, ku buryo Mushiki wa White yabugereranyije no kwigomeka kwa Kora, Datani na Abiramu?

“Dema ku Ruhê Pîroz were ronî kirin, hûn ê li hemû ew şerareta li Minneapolisê binêrin wek ku ew e, wek Xwedê li wê dinêre. Heke ez di vê cîhanê de careke din we nebînim, bawer bin ku ez ew xem û tengasiya dil û barê canê ku we bêyî tu sedemekê li ser min anî, ji we diborînim. Lê ji bo canê we, ji bo wî yê ku ji bo we mir, ez dixwazim ku hûn şaşî û xeletiyên xwe bibînin û wan îqrar bikin. Hûn bi rastî bi wan re yek bûn ku li dijî Ruhê Xwedê berxwedan kirin. We hemû belgeya ku pêwîstiya we pê hebû hebû ku Xudan bi rêya Birayan Jones û Waggoner dixebite; lê we ronahî qebûl nekir; û piştî hestên ku hatin xurtkirin, gotinên ku li dijî راستiyê hatin axaftin, we xwe amade hîs nekir ku îqrar bikin ku we xelet kiribû, ku ev mêr peyamek ji Xwedê hildigirtin, û we hem peyam û hem jî peyamêr biçûk girtibûn.”

“Ndzi nga si tshama ndzi vona exikarhi ka vanhu va hina ku titshemba loku tiyeke hi ndlela yo tihlanganisa ni ku nga pfumeli kumbe ku amukela ni ku boxa ku vonakala, kukotisa leswi swi kombisiweke eMinneapolis. Ndzi kombisiwile leswaku a ku na ni un’we exikarhi ka ntlawa lowu a wu hlayisa moya lowu kombisiweke ensin’wini yoleyo loyi a a ta tlhela a va ni ku vonakala loku tshembekaka leswaku a kota ku twisisa nkoka wa ntiyiso lowu rhumiweke eka vona ku suka etilweni, ku kondza va titsongahata eka ku tikukumuxa ka vona kutani va pfumela leswaku a va nga fambisiwi hi Moya wa Xikwembu, kambe mianakanyo ni timbilu ta vona a swi tele hi xihlawuhlawu. Hosi a yi navela ku tshinela eka vona, ku va katekisa ni ku va horisa eka ku tlhelela endzhaku ka vona, kambe a va nga yingisi. A va fambisiwa hi wona moya wolowo lowu huhuteleke Kora, Dathani, na Abirama. Vavanuna volavo va Israele a va tiyimisele ku ala vumbhoni hinkwabyo lebyi a byi ta kombisa leswaku va hoxile, kutani va ya emahlweni ni le mahlweni endleleni ya vona ya ku nga tshembeki, ku ko ku kokiwa vo tala leswaku va hlanganyela na vona.”

“Bano aba ni bande? Si abanyantege nke, si injiji, si abatamurikiwe. Muri uko kwigomeka harimo abatware magana abiri na mirongo itanu, bazwi cyane mu iteraniro, abantu b’ibyamamare. Ubuhamya bwabo bwari ubuhe? ‘Iteraniro ryose ni iryera, buri wese muri bo ni uwera, kandi Uwiteka ari hagati muri bo; none se ni iki gituma mwishyira hejuru y’iteraniro ry’Uwiteka?’ [Kubara 16:3]. Igihe Kora na bagenzi be barimburwaga n’urubanza rw’Imana, abantu bari barayobejwe na bo ntibabonye ukuboko kw’Uwiteka muri iki gitangaza. Mu gitondo cyo bukeye, iteraniro ryose ryareze Mose na Aroni riti: ‘Mwiciye abantu b’Uwiteka’ [Umurongo wa 41], maze icyorezo kijya ku iteraniro, kandi hapfa abarenga ibihumbi cumi na bine.”

“Ndzi ri karhi ndzi boheka ku suka eMinneapolis, ntsumi ya HOSI Xikwembu yi yima ekusuhi na mina yi ku: ‘A swi tano; Xikwembu xi ni ntirho lowu u faneleke ku wu endla endhawini leyi. Vanhu va tlhela va endla vukandziyisi bya Kora, Datani, na Abiramu. Ndzi ku vekile exikhundleni xa wena lexi faneleke, lexi lava nga riki eku vonakaleni va nga ta ka va nga xi amukeli; a va nge yingisi vumbhoni bya wena; kambe ndzi ta va na wena; tintswalo ta Mina ni matimba ya Mina swi ta ku seketela. A hi wena loyi va n’wi nyenyaka, kambe i varhumiwa ni rungula leri ndzi ri rhumelaka vanhu va Mina. Va kombisile ku sandza rito ra HOSI Xikwembu. Sathana u fomme mahlo ya vona, a soholota ku avanyisa ka vona; naswona loko moya wun’wana ni wun’wana wu nga hundzukele evudyohweni lebyi, ku tiyimela loku nga kwetsimangiki loku endlaka xinhleko eka Moya wa Xikwembu, va ta famba emunyameni. Ndzi ta susa xo tlhoma rivoni exivandleni xa xona loko va nga hundzuka va tlhela va hundzuka, leswaku ndzi va horisa. Va dlaye matimba ya ku vona ka vona hi tlhelo ra moya. A va swi lavi leswaku Xikwembu xi kombisa Moya wa xona ni matimba ya xona; hikuva va ni moya wa ku hleka hi ku soleka ni ku nyenya rito ra Mina. Ku olova ka mahanyelo, ku tlangela swilo swa hava, ku hleka hi ku tlhaveka, ni ku hlekisana, swi endliwa siku ni siku. A va vekanga timbilu ta vona eku ndzi laveni. Va famba eku vonakaleni ka tindzingwana leti va ti pfurheke hi voxe, naswona loko va nga hundzuka va ta etlela eku vavisekeni. HOSI Xikwembu xi vula leswi: Yima exivandleni xa ntirho wa wena; hikuva ndzi na wena, naswona a ndzi nge ku siyi kumbe ku ku tshika.’ Marito lawa lama humaka eka Xikwembu a ndzi jurhanga ku mahonisa.”

“Batl Krik-ra qhoi tyoq-ceq, heq-seq, ngaq-seq lonqpho luz-ci toyyoq-se. De Minneapolis-ri dopxup-ra mdzân kaqboq miqo-ri-ne saqoq liqhâ-na gyoq-si, Qr-loq-na namthong-na tson-ci taqmo ttruth-ri zhoq-nâq qoŋ-se saqoq miqo su le? Su-ne Lidar, Jiizus Khrist, dângdâng qapmo zoq-se le? Su-ne rang-ri norbaq zeal, rang-mi cegme, rang-ri jealousy ngaq ttruth-la mazhûq evil surmisings, rang-ri ttruth-la defiance-ri purnoq confession zoq-se le? Mi ciqse ma; ngaq saqoq liqhâ-na waqshoq me-acknowledge-ri shingdu neglect-ri gyoq-la, saqoq liqhâ-ne qoŋriq tson-naq; deqo-ri grace-ra ngaq Qr-loq-ni Jiizus Khrist-ri knowledge-ra phûpho mâyyoq. Deqo-ne saqoq needed grace zhoq mâyyoq-se, de grace deqo-la zhoq yâ-na, deqo religious experience-ra shaqpa miqo sho-se yâ-na.”

“Minneapolis-dâ götürülmüş mövqe, görünür, aşılmaz bir maneə olmuş və böyük ölçüdə onları şübhə edənlərlə, sorğu-sual edənlərlə, həqiqəti və Allahın qüdrətini rədd edənlərlə bir yerdə qapalı qoymuşdur. Başqa bir böhran gəldikdə, üzərinə dəlil dalınca dəlil yığılmış olduğu halda uzun müddət ona müqavimət göstərmiş olanlar, yenə açıq-aşkar bürədikləri məqamlar üzərində sınaqdan keçiriləcəklər və Allahdan olanı qəbul edib qaranlıq qüvvələrindən olanı rədd etmək onlar üçün çətin olacaqdır. Buna görə də onların yeganə təhlükəsiz yolu təvazökarlıq içində yerimək, ayaqları üçün düz yollar açmaqdır ki, topal olan yoldan sapdırılmasın. Kiminlə yoldaşlıq etdiyimiz hər şeyi dəyişir: istər Allahla yeriyn, Ona iman edən və Ona etibar bağlayan adamlarla olsun, istərsə də öz güman etdikləri hikmətə uyan, özlərinin alışdırdığı qılgıncımların işığında yeriyn adamlarla.”

“Eri n’obushumi n’obweziriki obw’okugumya amaani n’okurwanyisa obuhangwa bw’abo abakora bakahakanisa amazima, byabire biremeire munonga kandi byatuleetera okufiirwa kukuru; ahakuba twandibaire twatambukire kimwe omu maani omu kumanya eby’omwoyo emyaka mingi enyima; kandi emyoyo mingi munonga neebaasa kubaire neyongeirwe aha kanisa singa abo abari bashemereire kutambulira omu mushana baagumireho kumanya Mukama, kugira ngu bamenye ngu okuija Kwe kutekanisiibwe nk’akasheeshe. Kwonka obwo emirimo mingi munonga erikuba neeteekwa kushashwa omu kanisa nyine kugira ngu erwanyise obuhangwa bw’abakozi abeemereire nk’ekisasi kya garaniti kurwanisa amazima Ruhanga agumya abantu Be, ensi esigara omu mwirima gw’okugyerageranisa.

“Kalunga wasakile ngwendi abaleli beme, ne myashi yawo ya kwatangana basangune ubutumwa bwakosa, bapela ingoma ulililo ulwa pashili ukutwishika, pakuti abantu bonse bapyanguke ukuya ku cifulo cabo ica mulimo no kucita icipandwa cabo mu mulimo umukalamba. Elyo ulubuto ulukosa, ulwa bushilikale, ulwa malaika umbi ulya weisa ukufuma mu mulu ali na amaka ayengi, lwali no kwisusha isonde no bukata bwakwe. Twasalila imyaka iingi panuma; kabili abo abaiminine mu bufi bwamenso no kucefya ukupitilila kwa butumwa bwene ubwa Kalunga asosele ngabuye ukufuma ku lukuta lwa Minneapolis ngo nyali iyakasha, balingile ukwipeteka imitima yabo pa menso ya Kalunga no kumona no kwumfwa ifyo umulimo walecelweshwa ku bufi bwa mano yabo no ku nkakalato ya mitima yabo.”

Manuscript Releases, volume 14, 107–111.

Ni kitu gani kilichozalisha uongozi uliodhihirisha uasi wa wazi jinsi hiyo mwaka 1888, kiasi kwamba Dada White akaulinganisha na uasi wa Kora, Dathani na Abiramu? Jibu bila shaka lapatikana katika uasi wa 1863, uliotayarisha njia kwa yale ambayo Ezekieli aliambiwa yangekuwa

machukizo yaliyo makuu zaidi. Kukataa “majira saba” ya Mambo ya Walawi ishirini na sita, na kuingiza chati bandia, kungezalisha ulazima wa kuutetea ule ubandia wa 1863. Hivyo, Miller angeyatazama vito vyake vikisambaratishwa na kufunikwa kwa takataka na vito na sarafu bandia. Usemi wa kidunia husema, “historia huandikwa na washindi.”

یایکی دوال یتسیتن ئقدهئ یاسیلک مک یمن اوئهئ، نووبن ناووت و مکر مس یتسار مبی یچر هگهئ وهئ مک نهکب تسورد ییووژئم کیئکوری چی وهئ وب هوودرک جر هخ نایلووه و تاک، نهبهه موئپر مبنووبی خای وهئ یوهئ یلووه هب، تاکب یریگتتشپ ادمهن راوچ یهوام مل نووبدایز و مرهب یمنووبی خای ناکهئ یمنامسائ متشیرف مک یمنیق متسار یووژئم ول مروود رۆز مک کهئیکان وور وان منهخب یناکهئ یعوسهئ یمرادمن اشین یکهئ ییدن مهت مبیات ووژئم یندرکی راکتسهه. هوودرک نایرامؤت یی مکر مس یراب وراک و واب یکهئ یناگرزاب ییووژئم یمزینویزیقی ر و، هکیلؤتاک یاسیلک ی”ناسون ووژئم“ نهیال مل منازؤر مهئ یوهئ. هووب یایکی دوال یتسیتن ئقدهئ یناسون ووژئم سیلؤپای نیم ییتشگ یسار فنؤک ینتشیناد یمرابر هئ یایکی دوال یتسیتن ئقدهئ هئ یووژئم یمزینویزیقی ر یکیسالک یکهئ نهوومن، تئرسوون ه.

Ekyinza okuba nti waaliwo batono ku abo abaajeemera okuva mu lukiiko olwo abaakomawo ne beenenya oluvannyuma, naye ekyawufu ku tteeka, tekiggyawo tteeka. Mwannyinaffe White yalagirwa okusigala n’awandiika ebyali mu lukiiko olwo, kubanga obujeemu bwa Koola, Dasani ne Abiraamu bwali buddamu. Abannyonnyozi b’ebyafaayo by’Abadiventi bwe bazimba obujulirwa ku nsonga oba obubaka obw’obutuukirivu olw’okukkiriza bwayitegeerwa oba tebwayitegeerwa; bwayingizibwa oba tebwayingizibwa, oba oluvannyuma bwayakkirizibwa, kiba kya kwewala obujulirwa obwalunnamizibwa obw’obujeemu obwalaganyizibwa mu Koola, Dasani ne Abiraamu.

مل اسوم لهگهل مرابود و ووب راکهه بوته رتاود مک اد ناشیپ نایهماک اسوم یرامؤت، هئ یخای ئس ول ار یگرمو ادهکهئ یتهئ ادرکمرس؟

“Kora, roho iliyoongoza katika harakati hii, alikuwa Mlawi, wa jamaa ya Kohathi, na binamu yake Musa; alikuwa mtu mwenye uwezo na mvuto. Ingawa alikuwa amewekwa katika utumishi wa hema ya kukutania, alikuwa ameridhika na cheo chake na akatamani heshima ya ukuhani. Kukabidhiwa kwa Haruni na nyumba yake kazi ya ukuhani, ambayo hapo zamani ilikuwa imeangukia mzaliwa wa kwanza wa kila jamaa, kulizaa wivu na kutoridhika, na kwa muda fulani Kora alikuwa akiipinga kwa siri mamlaka ya Musa na Haruni, ingawa hakuthubutu kufanya tendo lolote la wazi la uasi. Hatimaye akabuni mpango wa ujasiri wa kupindua mamlaka ya kiraia na ya kidini pia. Hakuikosa kupata wanaomwunga mkono. Karibu na mahema ya Kora na ya Wakohathi, upande wa kusini wa hema ya kukutania, palikuwa na kambi ya kabila la Reubeni, mahema ya Dathani na Abiramu, wakuu wawili wa kabila hili, yakiwa karibu na la Kora. Wakuu hawa waliungana naye upesi katika mipango yake ya tamaa ya makuu. Kwa kuwa walikuwa wazao wa mwana mzaliwa wa kwanza wa Yakobo, walidai kwamba mamlaka ya kiraia ilikuwa yao, nao wakaazimia kugawana na Kora heshima za ukuhani.”

“Muno mwa kwivwa waantu wakaswililanga mapange aa Kora. Mubusa bwa kukomwa kwabo, kukaka kwabo kwa kale, luumbo, a buwidi bwakabwelela; kabili alimwi kulila kwabo kwakalunjikwa kuli mutungulushi wabo wa kukakatika. Abena Israyeli lyonse bakataya

ukumona cishinka cakuti bakali panshi ya butungulushi bwa Bulesa. Bakaibala ukuti Malayika wa cipangano e wali mutungulushi wabo uutabonwa, ukuti, afimbilwe mu ntumba ya lifu, kubapo kwa Kristo kwakali kubalutangilila, kabili ukuti ukufuma kuli Wene Mose apokelele amalango yakwe yonse.

“Bene baali bana ikokora omurango ogw’entiisa ogw’okuba bo bonna balifa omu irungu; n’ahabw’ekyo bakaba bali omu kweteekateeka okukwata ahari buri kyeshongoro kyona eky’okwikiriza ngu timwari Ruhanga, kureka Musa, ayabaire naabatwara kandi ari we ayabaire abarangiriire omusango gwabo. Obwekambi obusingayo obw’omuntu ow’obucureezi bwingi okukira abandi boona aha nsi tibwabasoboize kuzibira obujemi bw’aba bantu; kandi n’obu obubonero bw’obutasiima bwa Ruhanga aha bugomi bwabo obw’okubanza bukaba bukyali omu maisho gaabo omu mirongo yaabo eyamenyekire n’omu muwendo gwabo ogwahweire, tibaatwaire somo eryo omu mutima. Ongaru bagarurwa ebishendo omu kukwatwa ekibi.” Patriarchs and Prophets, 395, 396.

Adventizimu wa Laodikia ulianza mwaka wa 1856, na mwaka wa 1863 ukawa kanisa la Waadventista wa Laodikia lililosajiliwa kisheria. Kama ilivyokwisha kushughulikiwa katika makala zilizotangulia, hakuna ushuhuda uliovuwiwa unaosema kwamba Laodikia inaokolewa wakati wowote. Haiwezi kuokolewa isipokuwa itubu hali yake, na kuikubali uzoefu unaowakilishwa na Filadelfia. Laodikia ni watu wanaohukumiwa kwa kutapikwa kutoka katika kinywa cha Bwana. Kama kanisa la Laodikia, ufunuo uliovuwiwa unatambulisha kwamba kanisa lilikusudiwa kutanga-tanga nyikani kama Israeli wa kale alivyofanya.

Ni waasi gani wa Israeli ya kale waliotanga-tanga nyikani kwa miaka arobaini kisha wakaingia katika Nchi ya Ahadi? Hata nafsi moja haikuwapo, na kutanga-tanga kwao kulikuwa mfano wa kutanga-tanga kwa Israeli ya kisasa.

Uasi wa Kora, Dathani na Abiramu (uliofananisha uasi wa mwaka 1888), ulijengwa juu ya kutokuwa tayari kwao kuikubali hukumu juu ya watu iliyowapangia kutangatanga kwa muda wa miaka arobaini nyikani. Uasi wa mwaka 1888, nao ulijengwa juu ya kuukataa kwa uongozi ule tamko lililowatambua kuwa ni Laodikia na kuwapa sharti la kutangatanga kwa miaka mingi zaidi nyikani kwa sababu ya ukaidi wao.

“Ujumbe tuliopewa kupitia A. T. Jones na E. J. Waggoner ni ujumbe wa Mungu kwa kanisa la Laodikia, na ole wake mtu yeyote anayekiri kuamini kweli lakini hata hivyo hawaangazii wengine miale aliyopewa na Mungu.” The 1888 Materials, 1053.

Abashaija abakuru, abaari kugira ngo babe abarinzi b’abaturage mu 1888, bibwiraga ko ari “abakire kandi biyongereye ho ubutunzi”. Icyateye iyi mimerere mbere ya 1888 tuzakisuzuma mu nyandiko ikurikiraho.

“Mtima wane wasuzgika chomene pakuwona umo wanyake awo wali kupokera ungweru na unenesko wakuzomerezgera mwaluwiro nthenda za Satana, ndipo wakukopeka na utuwa wakupusika. Para wanthu wakuleka vimanyikwiro ivyo Yehova wali kuwika kuti vitovwire kupulikiska malo ghithu nga umo ghali kulembekera mu uchimi, wakuluta uko iwo wakumanya chara uko wakuluta.

Ndzi kanakana leswaku ku xandzuka ka ntiyiso ku tshama ku ri nchumu lowu nga tshungulekaka. Dyondzani eka Patriarchs and Prophets hi ku xandzuka ka Kora, Datani, na Abirama. Ku xandzuka loku a ku andzile, ku katsa vo tlula vavanuna vambirhi. A ku rhangeriwe hi tihosana ta nhlengeletano ta makume mambirhi na makume ntlhanu, vavanuna lava dumeke. Vitanani ku xandzuka hi vito ra kona ra ntiyiso, ni ku fularhela ripfumelo hi vito ra kona ra ntiyiso, kutani mi tlhela mi anakanya leswaku ntokoto wa vanhu va Xikwembu va khale, ni hinkwaswo leswi a swi amukeleki eka wona, wu tsariwe hi ku tshembeka leswaku wu nghena ematin'wini. Matsalwa ma vula leswaku, "Timhaka leti ... ti tsariwile leswaku ti hi pfuna hi xitsundzuxo, hina lava makumu ya misava ma fikeke eka hina." Kutani loku vavanuna ni vavasati lava nga ni vutivi bya ntiyiso va hambanisiwa swinene ni Murhangeri wa vona Lonkulu lero va va ta teka murhangeri lonkulu wa ku fularhela ripfumelo va n'wi thya leswaku i Krete Ku Lulama ka Hina, swi bangiwa hi leswaku a va si pela swinene eka migodi ya ntiyiso. A va koti ku hambanisa exikarhi ka ntsimbi ya nkoka ni swilo swo ka swi nga ri swa nkoka.

"Kala hasea riñ ginaf n pāmānguruan a Māngas n Taala maibārsiu mašiea ure riñ mpropeta a tāmūgu, a šinām ta mral tār heresia taēr, ma, tār pāšinām ta mapia, tār pablangas ta riñ hāria a napili. Iriñ mga pāmānguriu ai, mapia ta hāsāriji ma mta kārāsia, ta mēgīr ma mta tāriji n tāmūgu riñ mtēja ma riñ mtaja? Hāria a mēn nabangas taēr mēgīr ma mēn pārāngas taēr ai, nēsār ta mēn pārāndap mangas riñ mīs n Taala, ma mēn pāsāmbal ta pārāngas n tārija ma tūtū, kabār mēn mērēñēm ta mēn pabangas ta mahāli. Nēn ti pārāngas ta mēn pāriji riñ gūgūr n Pāmēj a Tētēm ma riñ gūgūr n mta a šāru. Mēnēn hāria taēr mēn pārēviu ta mbaha n kapitulū ai n tār pārāra n mtaja."

"Mu myaka irenga igice c'ikinjana, Imana yariko iha abantu bayo umuco biciye mu buhamya bw'Umwuka wayo. Mbega inyuma y'iki gihe cose hasigaye ko abagabo bake n'abagore babo ari bo bakura ikinyoma ku rusengero rwose rw'abizera, batangaza ko Madamu White ari umubeshi n'umuhendanyi? 'Muzobamenyera ku vyamwa vyabo.'"

"Banhu ba ka lémwila bumbangi bonso buonso bubo Nzambi wa bapele, ne balula lusakumunu lolo kuvuuka lusendamu, bafwainwa kutita bua bukubi bua mioyo yabo sungasunga. Cikukilu cyabo cya mwinda necisenguludiibwe ku kaaba kaacyo bu kabayi kulapila. Mukalenge wa nyemeshibwe. Cidimba cya bulelela, cya myaku ya banjelu wa kumpala, wa cibili, ne wa citatu, cilekelwa kutataka mu lupwishi. Bu balami balekelelwa kulembakaja bantu mu mushindu eu, Nzambi neabike mioyo imue ku dipingaja bua kubula bua kumona ne mesu akole didi dya kudisambakanya bua kumanya mushindu wa bidya bia kulisha bitudi bipana ku mukumbi Wendè."

"Ukengeufu umejitokeza, na Bwana ameruhusu mambo ya namna hii yatukie hapo zamani ili kuonyesha jinsi watu Wake watakavyopotoshwa kwa urahisi wanapotegemea maneno ya wanadamu badala ya kuzichunguza Maandiko wenyewe, kama walivyofanya Waberea wenye heshima, ili kuona kama mambo haya ndivyo yalivyo. Naye Bwana ameruhusu mambo ya jinsi hii yatukie ili maonyo yatolewe kwamba mambo kama hayo yatatokea.

"Uasi na ukengeufu vimo katika hewa yenyewe tunayovuta. Tutaathiriwa navyo isipokuwa kwa imani tuyategemeshe roho zetu zisizojiweza juu ya Kristo. Ikiwa watu hupotoshwa kwa

urahisi jinsi hii sasa, watasimamaje wakati Shetani atakapojifanya kuwa Kristo na kufanya miujiza? Ni nani atakayebaki bila kutikisika kwa upotoshaji wake wakati huo—akidai kuwa Kristo, hali ni Shetani tu anayechukua nafsi ya Kristo, na kwa dhahiri akifanya kazi za Kristo? Ni nini kitakachowazuia watu wa Mungu wasimpe utii wao makristo wa uongo? ‘Msiwafuate.’”

“Ni kyangbō me klām nyi hāngrāngrāng. Nyi mangu ku nyi tòng hēi tì se hāng nyi ngyāng nyi lāngrāngrāng; dī, bē nyi mīkhlām hēi dī shingli tì hēi thūrūngri hēi thēmpēst tì hēi langsi, lāngrāngrāng dī bē nyi mīkhlām tì hēi ngyāngri dī hēi khrāp klēphrāngrāng. Bāk-bèngrāng tì hēi lōngsīsi, dī anēhēi hēi kām phānklāng hēi khrāngri mēkai hēi bēng-kāng klāmdòngrāng. Anēhēi hēi rīngdòngrāng hēi lām hēi mīkàngphān hēi bànghēng dī hēi klēphrāngrāng. Arlo hēi kām kapràngdōng arni, anēhēi hēi kapràngdōng mangu bōrlo arni dōng; takām, arlo hēi kapràngdōng hēi chōkrēng-arni dī hēi pangthēk-arni dōng. Anēhēi hēi lōngkapràngdōng mangu-arni dī hēmòk-arni dōng bōrlo arni. Ephesians 6:10–18 hēi anēhēi hēi phāk-lòngrāng dī hēi nēng-nēngrāng phān hēi arni kērēsāng-arni dī hēi pāthrāngrāng.” Notebook Leaflets, 57, 58.